

Отже, навіть поверховий аналіз розвитку і діяльності спеціальних шкіл дореволюційної України свідчить, що всі спеціальні заклади для дітей з порушеннями слуху виникали і розвивались в надзвичайно складних і своєрідних умовах. Їх матеріальна база була дуже нестійкою, а навчально-виховна робота в більшості з них перебувала на низькому рівні. Деякі заклади фактично були притулками і не могли прийняти всіх бажаючих, в зв'язку з чим переважна більшість дітей з порушеннями слуху, а саме глухих, залишалася без освіти.

Список використаних джерел

1. Басова А.Г., Егоров С.Ф. История сурдопедагогике / А.Г. Басова, С.Ф. Егоров. Москва, 1984. С. 266.
2. Дьячков А.И. Воспитание и обучение глухонемых детей / А.И. Дьячков. Москва: Изд-во АПН РСФСР, 1957. С. 103.
3. Краткий экскурс в историю сурдопедагогике // Специальная педагогика: Учебное пособие под ред. Назаровой Н.М. Москва, 2000. С. 97.
4. Хрестоматия по истории воспитания и обучения глухонемых детей в России. Москва: Учпедгиз, 1949. С. 25.
5. Ярмаченко М.Д. Історія сурдопедагогії / М.Д. Ярмаченко. Київ: Вища школа, 1975. С. 183, 266, 314.
6. Ярмаченко М.Д. Виховання і навчання глухих дітей в УРСР / М.Д. Ярмаченко. Київ: Рад. школа, 1968. С. 58, 119.

УДК 376:353:3.071 ("21"11/2017"21")

Шевченко С.

старший науковий співробітник
відділу історії та філософії освіти
Інституту педагогії НАПН України
(Київ, Україна)

КЛЮЧОВІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (2011-2017 РР.)

Відповідно до порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах було встановлено вимоги до організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство, залучення батьків до участі у навчально-виховному процесі. Діти з особливими освітніми потребами (діти сліпі та із зниженим зором, глухі та із зниженим слухом, з тяжкими

порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, діти із складними вадами розвитку (у тому числі діти з розладами аутичного спектру)) здобували освіту у різних типах: спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах (спеціальні загальноосвітні школи з продовженим днем, школи-інтернати, спеціальні навчально-виховні комплекси, об'єднання, навчально-реабілітаційні центри), загальноосвітніх школах зі спеціальними й інклюзивними класами та їх навчання і виховання здійснювалося у спеціально створених умовах.

Серед освітніх послуги надавалися дітям з особливими потребами загальноосвітніми навчальними закладами у класах з інклюзивним навчанням були такі як: із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей. Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (дітей з вадами фізичного та психічного розвитку, в тому числі дітей-інвалідів) у загальноосвітніх навчальних закладах створювалися умови для: забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень такого закладу дітей з вадами опорно-рухового апарату, зокрема тих, що пересуваються на візках, та дітей з вадами зору; забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання; облаштування кабінетів учителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичного для проведення корекційно-розвиткових занять; забезпечення відповідними педагогічними кадрами [1].

З питань надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами у класах з інклюзивним навчанням, сприянням провадженню інноваційної діяльності «у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється психолого-педагогічне супроводження дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичними психологами, соціальними педагогами) таких закладів та відповідними педагогічними працівниками» (постанова про інклюзію). Важливим було те, що особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечувало асистента вчителя, який брав участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптував навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Для забезпечення ефективності навчально-виховного процесу наповнюваність класів з інклюзивним навчанням становило не більш як 20 учнів, з них: одна-три дитини з розумовою відсталістю або вадами опорно-рухового апарату, або зниженим зором чи слухом, або затримкою психічного розвитку тощо; не більш як двоє дітей сліпих або глухих чи з тяжкими порушеннями мовлення, або складними вадами розвитку (вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з розумовою відсталістю, затримкою психічного розвитку), або тих, що пересуваються на візках [2].

У навчальних закладах в класах з інклюзивним навчанням надавалися освітні послуги із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими потребами. Навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням здійснювався відповідно до робочого навчального плану загальноосвітнього навчального закладу, складеного на основі типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», від 15 серпня 2011р. № 872. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF#Text>

2. Положення про навчально-реабілітаційний центр. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16 Серпня 2012 року № 920. Міністр Д. В. Табачник. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://studfile.net/preview/5242153/page:26/#52>

УДК 373.2:376

Шевченко Ю.

науковий співробітник відділу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами
Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України
(Київ, Україна)

ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА

Проблема соціалізації дітей із синдромом Дауна (СД), надання їм комплексної психолого-педагогічної допомоги в останні роки стала предметом особливої уваги науковців та фахівців. Інтерес доданої проблеми значною мірою зумовлений наявністю стійких негативних стереотипів щодо можливостей розвитку дітей з синдромом Дауна та відсутністю науково обґрунтованих даних про можливості їхнього навчання та виховання. Сім'ї, в яких виховуються діти з синдромом Дауна, страждають від нестачі психологічної, педагогічної та соціальної підтримки, і особливо від негативного ставлення суспільства до них.